

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц.д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “БАНКОВО СЧЕТОВОДСТВО”

ЗА СПЕЦ: „Финанси“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове).</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: в т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Н. Попова)

2.
(гл.ас.д-р П. Захариев)

3.
(гл.ас.д-р Р. Маринова)

Ръководител катедра:
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Сл. Генов)

I. АНОТАЦИЯ

С изучаването на дисциплината „Банково счетоводство” студентите от специалност „Финанси” получават теоретични познания и практико-приложни умения относно организацията на счетоводството и изготвянето на финансовите отчети в търговските банки.

Дисциплината надгражда знанията на студентите от счетоводни дисциплини, изучавани в предходни семестри. Като цяло, учебният материал задълбочава познанията на студентите в банковата сфера.

Учебното съдържание на дисциплината по-конкретно включва: организация и отчитане на безналичните плащания в страната и на презграничните преводи, отчитане на предоставените кредити и други финансови активи, отчитане на привлечения капитал, особености в отчитането на приходите и разходите, отчитане на собствения капитал, особености при отчитането на емисионно-касовите операции и специфика при годишното приключване и съставянето на годишния финансов отчет.

С изучаването на тези въпроси студентите от специалност „Финанси” получават основополагащи знания в сферата на банковото счетоводство, необходими за успешната им реализация като финансисти или други икономически специалисти в стопанската практика. Тези знания развиват способността в студентите за придобиване на нови знания и умения, не само в сферата на банковото счетоводство, но и по други икономически дисциплини.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. Характеристика на дейността и на счетоводството на банките		2	1	
1.1.	Същност на банковата система. Банковата дейност като обект на отчитане.			
1.2.	Особености на банковата отчетност. Счетоводна политика на търговските банки.			
ТЕМА 2. Отчитане на безналичните разплащания в РБългария		3	2	
2.1.	Организация на системата за безналични разплащания. Форми на безналични плащания.			
2.2.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с кредитен превод в страната.			
2.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с директен дебит в страната.			
2.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с банкови карти в страната.			
2.5.	Същност и видове акредитиви. Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с акредитиви в страната.			

ТЕМА 3. Отчитане на презграничните преводи		3	2	
3.1.	Характеристика и специфика при отчитането на презграничните преводи.			
3.2.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с презграничен кредитен превод.			
3.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с директен дебит.			
3.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с акредитиви.			
ТЕМА 4. Отчитане на представените кредити		3	2	
4.1.	Характеристика на кредитната дейност като обект на отчитане. Класификация на предоставените банкови кредити.			
4.2.	Характеристика на основните форми на кредитите: стандартен кредит, контокорентен кредит /овърдрафт/, сконтов кредит, акцептен кредит, ломбарден кредит, авалов кредит, банкови гаранции, кредит по кредитни карти, факторинг.			
4.3.	Организация и методология на отчитането на кредитите.			
4.4.	Етапи на кредитната дейност на банките и тяхното отчитане.			
ТЕМА 5. Отчитане на финансовите активи на банките		2	1	
5.1.	Характеристика на финансовите активи.			
5.2.	Видове финансови активи.			
5.3.	Отчитане на финансовите активи в банките.			
ТЕМА 6. Отчитане на привлечения капитал в търговските банки		3	2	
6.1.	Класификация на привлечения капитал. Общи условия за откриване и закриване на банкови сметки.			
6.2.	Отчитане на привлечените средства по депозитни и спестовни сметки.			
6.3.	Отчитане на привлечените средства по разплащателни и други сметки.			
6.4.	Общ ред и нормативна регламентация на получените от търговските банки кредити. Отчитане на получените от търговските банки кредити.			
6.5.	Отчитане на банковите облигационни заеми (дълговите финансови инструменти).			
ТЕМА 7. Особенности в отчитане на разходите в банките		3	1	
7.1.	Характеристика на разходите като обект на отчитане в банките.			
7.2.	Отчитане на финансовите разходи.			
7.3.	Отчитане на разходите по икономически елементи.			
ТЕМА 8. Особенности в отчитане на приходите в банките		3	1	
8.1.	Характеристика на приходите като обект на отчитане в банките.			
8.2.	Отчитане на финансовите приходи.			
8.3.	Отчитане на приходите от продажби и други приходи.			

ТЕМА 9. Отчитане на собствения капитал на търговските банки		2	1	
9.1.	Характеристика на собствения капитал като обект на отчитане.			
9.2.	Отчитане на основния капитал.			
9.3.	Отчитане на резервите.			
9.4.	Отчитане на финансовия резултат на търговските банки.			
ТЕМА 10. Отчитане на емисионно-касовите операции		3	1	
10.1.	Характеристика на емисионната дейност на БНБ и отчитане на емисионните операции.			
10.2.	Отчитане на изваждането от обръщение на негодни парични средства и при парична обмяна.			
10.3.	Организация и отчитане движението на парични средства в банковата система.			
10.4.	Отчитане на касовите операции в банките в левове и валута.			
ТЕМА 11. Финансови отчети на банките		3	1	
11.1.	Състав и обхват на финансовите отчети на търговските банки.			
11.2.	Етапи на годишното счетоводно приключване			
11.3.	Специфика в изготвяне на отчета за финансовото състояние на търговските банки.			
11.4.	Специфика в изготвяне на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на търговските банки.			
Общо:		30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа	1	25
1.2.	Курсова работа	1	25
Общо за семестриален контрол:		2	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит - класически писмен с 2 изтеглени на лотариен принцип въпроса и решаване на задача и/или тест	1	55
Общо за сесиен контрол:		1	55
Общо за всички форми на контрол:		3	105

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Костова, Н., Атанасова, А., Захариев, П. и Попова, Н. Счетоводство на банките, Актив-К, Варна, 2010 г.
2. Атанасова, А. и колектив. Сборник от задачи и тестове по счетоводство на банките, Актив-К, Варна, 2010 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стоянов, Ст. и др. Банково счетоводство, Издателски комплекс - УНСС, София, 2018 г.
2. Ималова, Д. Банково счетоводство, АИ"Ценов", Свищов, 2016 г.
3. Атанасова, А. и др. Управление на финансовия резултат в българските търговски банки чрез обезценка на вземания по отпуснати кредити. Годишник на ИДЕС, София, 2010 г.
4. Костова, Н. Проблеми на контрола върху публичната отчетност на търговските банки. Научна конференция „Счетоводство, анализ и контрол – теория и практика”, изд. Наука и икономика, Варна, 2007 г.
5. Костова, Н. Обезпечаване на прозрачност на банковата финансова система, Доклад на юбилейна международна научнопрактическа конференция, Модернизация на икономиката – макроикономически, финансови и социални аспекти, 6-7 Ноември 2008г., Том II, Академично издателство “Ценов” гр. Свищов, 2008 г.
6. Маринова, Р., Атанасов, Ат. Нефинансовата информация във финансовите отчети като елемент на корпоративната социална отговорност и предпоставка за устойчиво развитие. - У п р а в л е н и е и устойчиво развитие, 2014 г.
7. Маринова, Р. „Новите правила относно пруденциалните изисквания за кредитните институции”, изд. Наука и икономика, Варна, 2015 г.
8. Маринова, Р., Операциите с виртуална банкова карта - същност и особености при отчитането им Икономиката в променящия се свят - национални, регионални и глобални измерения (ИПС-2017), Наука и икономика, 1, 2017, 197-207.
9. Попова, Н. Информационна полезност на оповестяванията относно справедливата стойност във финансовите отчети на банките. Международна научна конференция „Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката” ИУ-Варна, 10-11 май, 2012 г.
10. Попова, Н. Прозрачност на оповестяванията относно обезценката на предоставени кредити във финансовите отчети на банките. Научна конференция на тема: „Качество и полезност на счетоводната информация”, Варна, 28-29/09/2012 г.
11. Попова, Н. Обезценката на кредити като управленски инструмент за публичните банки. Международной научно-практической конференции „Украина – България – Европейский союз: современное состояние и перспективы”, Варна, 17/09/2013 г.
12. Попова, Н. Счетоводно третиране на предплатените карти като вид иновативен банков продукт. Десета международна научно-приложна конференция „Икономика и мениджмънт на иновациите – съвременни теории и практики”, Варна, 02-05/07/2014 г.
13. Попова, Н. Прозрачност на информацията в годишните финансови отчети на банките в България, Наука и икономика, Варна, 2018 г.
14. Филипова, Ф., Попова, Н. и др. Прилагане на МСС/МСФО в България: състояние и резултати. Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2013 г.
15. Валутен закон, обн. ДВ, бр. 83/1999 г., посл. изм. ДВ, бр. 17/2019 г.
16. Закон за БНБ, обн. ДВ, бр. 46/1997 г., посл. изм. ДВ, бр. 37/2019 г.
17. Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, обн. ДВ бр. 62/2015 г., посл. изм. ДВ бр. 37/2019 г.

18. Закон за кредитните институции, обн. ДВ, бр. 59/2006 г., посл. изм. ДВ, бр. 42/2019 г.
19. Закон за мерките срещу изпирането на пари, обн. ДВ, бр. 27/2018 г., посл. изм. ДВ бр.42/2019
20. Закон за ограничаване на плащанията в брой, обн. ДВ, бр. 16/2011 г., посл. изм. ДВ бр. 31/2018 г.
21. Закон за платежните услуги и платежните системи, обн. ДВ, бр. 20/2018 г., посл. изм. ДВ бр. 42/2019 г.
22. Закон за счетоводството, обн. ДВ, бр. 95/2015 г., посл. изм. ДВ, бр. 37/2019 г.
23. Търговски закон, обн. ДВ, бр. 48/1991 г., посл. изм. ДВ, бр. 33/2019 г.
24. Наредба № 3 на БНБ от 18 април 2018 г. за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти - обн. ДВ, бр. 37/2018 г., изм. и доп. ДВ бр. 50/2019 г.
25. Наредба № 7 на БНБ от 24 април 2014 г. за организацията и управлението на рисковете в банките, обн. ДВ, бр. 40/13.05.2014 г., изм. и доп. ДВ бр. 40/2019 г.
26. Наредба № 8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките, обн. ДВ, бр. 40/2014 г., изм. бр. 63/2017 г.
27. Наредба № 13 на БНБ от 18 август 2016 г. за прилагането на международен номер на банкова сметка и за БАЕ кодове, обн. ДВ, бр. 69/2016 г.
28. Наредба № 16 на БНБ от 29 март 2018 г. за издаване на лицензи и одобрения, за вписване в регистъра по чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи и за изискванията към дейността на операторите на платежни системи с окончателност на сетълмента, обн. ДВ, бр. 32/2018 г., изм. и доп. ДВ бр. 21/2019 г.
29. Указания на БНБ